

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Și Grecia mobilizează

Atena, 25 Septembrie. — Agenția telegrafică din Atena anunță, că în urma faptului mobilizării de către Bulgaria a 28 contingentelor, Grecia a ordonat de asemenea mobilizarea de aceeași natură.

După o altă știre, regele Greciei a semnat decretul de mobilizare generală. Sunt chemate sub drapel 20 de contingentelor. Prim-ministrul, Venizelos a avut o conferință de patru ore cu regele Constantin,

căre a căutat să convingă pe suveran, că numai în chipul acesta Grecia poate să răspundă la mobilizarea Bulgariei. Regele Greciei a acceptat propunerea lui Venizelos cu condiția: ca mobilizarea să se facă pentru un eventual atac contra Greciei. După ce ministrul-președinte a părăsit palatul, s'a prezentat la rege ministrul de război Danglis. Dintre 20 de contingentelor 4 sunt deja sub arme.

DIN ROMÂNIA

Cine se erijează în cenzorii și acuzatorii publici

Ziarul bucureștean „Minerva” care a fost înfierat ca ziar vândut intereselor străine, — și a cărei expediție de provincii (5000 exemplare) a fost ruptă și incendiată zilele trecute pe stradă, de către banda lui Vasile Drumaru V. Moldovanu, constituită sub pomposul nume de „Garda demnității naționale” — ziarul acesta răspunde astfel prin para-inceratului scriitor Ion Gorun, la acușările ce-l se aduc:

Nu e nevoie să se arate, să se dovedească vina celui denunțat. E destul să fie simțit ca „suspect” cel puțin, dacă nu de-a dreptul ca „trădător”. Probe nu trebuiesc; acestea ar strica pitorescul afacerii, sau — ar pune în incurcătură pe acuzator. Și aceasta nu trebuie să fie; vorbe veninoase, imprecțiuni, în locul oricărei dovezi. Insinuarea trebuie să prindă, sfruntata pără trebuie să-și facă efectul.

Iată și acest ziar: Un ziar „vândut”; redactorii lui „vânduți”; toți cei ce scriu la el sau în el „vânduți”. Cum? pentru ce? Nu întrebați. Așa este sentința fără apel a căror pură și onestă dezinteresare nu poate să fie bănuită — firește — nici măcar cât femeia lui Cesar.

Dar toată atitudinea politică a acestui ziar nu se depărtează cu o iotă de aceea a altor organe de publicitate cari se bat în piept cu naționalismul lor, aprobat și admirat de aceiași grijiuli (dar nu tot așa de îngrijorați din considerații de țară) cari ar putea să invoce, pentru cele două măsuri cu cari ies în fața onor. p. t. clientele, cel mult dictonul: „Când doi fac același lucru, nu e același lucru”.

Ori-cui îi este oricând foarte lesne să verifice că nimica nu se tipărește în acest ziar ce să vină în coliziune cu interesele naționale, românești. Nimenea nu a găsit nici odată un cuvânt „de excepțional” asupra celor scrise aici, — înțelegem un cuvânt de discuțiune, nu bineînțeles de ocară goală și urită...

Niște confrăți mai nou veniți găsesc eștin și cuvințios lucru a se erija în cenzorii și acuzatorii lor publici, de pe un piedestal la care nu-i chiamă nici frec-

Ententa își mută cartierul principal diplomatic din Sofia la București

Viena, 25 Septembrie. — Ziarele de aci află că e foarte probabil că Ententa să-și mute cartierul ei principal diplomatic dela Sofia la București sau la Atena, pentru a stârni acolo și mai mult patimile politice. Tot ziarele vieneze cred că România în situația actuală a războiului european, cu greu se va decide să se alăture de împătrita înțelegere: »Pentru o țară care e

incercată între popoare balcanice și de Rusia, cu cari nu are comunitate de limbă, — decursul de până acum a războiului cu Rusia — e o adevărată salvare a viitorului ei.

Proverbul latinesc! Intâi să trăiești și apoi să filozofezi, se aplică pentru România mai mult interesele țării.

Cenzura preventivă în Bulgaria

Sofia, 25 Septembrie. — Guvernul bulgar a hotărât înființarea cenzurii preventive pentru toate scrierile date la iveală prin tipar.

D. Radoslavoff, președintele consiliului, primind pe directorii diferitelor gazete din Sofia

le-a declarat că măsura aceasta are scopul să împiedice răspândirea a orice svonuri tendențioase cari ar putea să fie vătămătoare pentru țării.

„Neue Freie Presse” despre România în noua fază a războiului

Viena, 25 Septembrie. — »Neue Freie Presse» de azi are un articol prim intitulat »România în actuala fază a războiului mondial.» Într-atele se spune în acest articol: »Magaziile marilor proprietari agrari români de abia pot cuprinde cantitatea cerealelor. România e aproape atât de mare ca Bohemia și Galiția împreună, dar foarte slab populată. Aceasta populație nu poate consuma singură tot ce produce pământul roditor, — și bogata recolta le-a adus alina belșug, încât au o rezervă de peste jumătate miliard. Și de ce stagnează exportul român, într-o vreme când ori ce creștere a mijloacelor de trai în statele beligerante, este bine venită? România dacă ar fi voit, ar fi putut avea totdeauna calea deschisă pe uscat, spre Budapesta, Viena și Berlin, și ar fi putut trage toate avantajele economice ca nici un alt popor în aceste zile grele ale războiului. Dar cauza e că politica României a fost indusă în eroare de o idee preconcepută. Românii au pierdut momen-

bul prin faptul că n'au voit să ia parte la munca grea prin care și-ar fi salvat și libertatea lor. Au pierdut momentul fiindcă un popor care își poate apăra viața numai prin atașarea de puterile centrale — n'a dus o parte din povara apărării, — iar azi românii nu mai pot gusta larga perspectiva a viitorului, fiindcă nu stau în șirul biruitorilor.

Ce n'ar fi putut să fie România alături de noi și cu noi, ce belșug de putere nu i-ar fi venit, ce glorie ar fi înconjurat armata ei, și ce siguranța ar fi avut la ieșirea Dunărei la mare. E numai de regretat, că România s'a retras dela doi amici puternici, și de încredere, călăuzită fiind numai de stări de spirit înșelătoare, orbită de credință că armata de milioane a Rusiei e invincibilă. Eroarea în aprecierea războiului a provocat eroarea în politica României.

Dar România nu a întârziat încă calea deschisă spre Monarhie.

tul, nici meritele sau autoritatea lor prezentă.

Noi ceștiaiați, cari n'avem »afaceri« de urmărit, revendicăm libertatea cuvântului nostru, — și atâta. Nu contestăm ni-mănui dreptul, fie chiar de »a ne trage la răspundere« pentru cele scrise de noi. Iar dacă vom fi învinși într'o asemenea măsurare, primim și să fim »infierați«; — dar numai atunci.

Teama Regelui Bulgariei de o Româniă mare

Ziarul bucureștean »Epoca« vorbind de mobilizarea Bulgariei, spune că regele Ferdinand al Bulgariei este astăzi reprezentantul în Balcani al politicii cu puterile centrale, și este stăpânit de o mare grijă, aceia ca România să nu devie prea mare. În politica lui generală, nu joacă atât de mare rol revendicările teritoriale în Macedonia, cât mai cu seamă are spa-ima spectrului unei Româniî mari

Aplanarea diferendului economic româno-bulgar

Citim în »Independența Română«: D. Radoslavoff, președintele consiliului de miniștri bulgar, a comunicat dlui Derussi ministrul nostru la Sofia că temeinicia demersurilor guvernului român fiind recunoscută, măsura de a se reține 30 la sută operată câtva timp de către administrația vămilor bulgare asupra mărfurilor în tranzit pentru România — a fost retrasă.

Astfel litigiul pe care cititorii noștri îl cunosc s'a rezolvit într'un mod fericit și scrupuloasa bunăcredință a autorităților românești a fost stabilită. Trebuie să recunoaștem că, informat în această chestiune, guvernul bulgar a ținut în întregime socoteala de lămuririle furnizate de autoritățile românești.

MERSUL RĂZBOIULUI

Factica Țarului Nicolaie și tactica marelui duce Nicolaie

Violente atacuri rusești la Ikma respinse. — Câștig de teren în Litvania. — Alte poziții rusești lângă Dünaburg luate cu asalt. — Succese rusești la Wilejka și Logischin. — O parte din armata lui Mackensen se retrage. — Luptele din Apus. — Violente atacuri italiene. — În jurul mobilizării Bulgariei. — Ce fac celelalte state balcanice. — Situația la Dardanele.

Trecând două săptămâni de când țarul Nicolaie a luat conducerea supremă a armatelor rusești — se poate vedea acum o deosebire în planul de luptă propus de țar, și planul ce l'a pus în aplicare marele duce Nicolaie în luptele din trecut.

Pe când marele duce Nicolaie a dispus ca armatele rusești să renunțe la luptă, acolo unde văd că o rezistență și o menținere a pozițiilor rusești e zadarnică, și să se retragă tot mai mult în lăuntru imperiului, — țarul Nicolaie, din potrivă, a dat porunca ca armatele rusești să angajeze lupte în cât mai multe sectoare, să înceteze cu tactica retragerii, și să inaugureze o ofensivă, cu atacuri și contra atacuri prin surprindere ori unde văd că e posibilă o asemenea acțiune.

Și iată că vedem aplicată strategia aceasta a țarului, de câteva săptămâni. Contra ofensiva viguroasă inaugurată de ruși la începutul lui Septembrie, în Galiția de răsărit, a continuat apoi în Volinia, și acum în Polesia, contra armatei lui Mackensen și chiar contra armatei lui Hindenburg, între Vilna și Minsk. Cu această contra ofensivă, rușii au realizat într'adevăr oare-cari succese, și țin în loc trupele aliate.

Intr'adevăr din rapoartele oficioase de la 24 Septembrie reiese că la Volinia, armata rusă continuă atacuri extrem de crâncene la râul Ikva, contra armatelor lui Puhallo și Böhm Ermolli. În Polesia armata lui Mackensen s'a văzut silită să se retragă cu 4-5 kilometri îndă-

răt frontul ei dela Logisvin, în fața unor violente atacuri rusești. Un alt succes local l'au obținut rușii într'un contra atac la Wilejka, împotriva armatelor lui Hindenburg. Totuși se vedește că înaintarea spre Minsk a celor trei grupuri de armate germane face progrese, deși mai încet, decât înainte.

Iată acum lămuriri comunicate oficioase de Vineri seară (24 Sept.):

La nord-est nu s'a produs nici o schimbare. În timp ce în Galiția de răsărit a domnit liniște, — s'au încins lupte crâncene în regiunea Novo Alexi-niec și pe Ikva de jos. În primul sector, rușii cu un mare foc de artilerie, și în 11 rânduri strânse au atacat liniile noastre. Ei au fost respinși pretutindeni cu mari pierderi, iar într'un contra-atac, trupele noastre le-au smuls o pozițiune de înălțime. O baterie rusească a fost distrusă prin focul nostru de artilerie. La Radomil, pe un câmp de luptă strîmt, au căzut în mâinele noastre 11 ofiteri și 300 soldați. Au eșuat și încercările dușmanului de a trece cursul de jos al râului Ikva.

În regiunea la nord-vest de Kolki pe Stir, cavaleria noastră a gonit pe dușman din câteva localități. Fortele austro-ungare cari luptă în Litvania, în urmărirea dușmanului au câștigat nou teren.

Höfer, mareșal loco.

Comunicatul german anunță:

La sud-vest de Lenneyaden, localită-

țile Rose și Strigge, evăcuale provizor au fost recucerite de armatele lui Hindenburg. În fața orașului Dunaburg au fost luate cu asalt noi pozițiuni rusești la nord-est de Smelin's și am făcut vre-o mie de prizonieri. Fortele noastre dela Wilejka care se află în flancul rușilor în retragere, sînt acum angajați într'o luptă crâncenă. Puternice atacuri rusești au avut într'un loc un succes trecător, am pierdut acolo mai multe tunuri, ai căror soldați au ținut piept până la capăt. Frontul nostru în urmărirea dușmanului, a trecut de linia Soli-Olșani, Trabi, Ivje, Novogrodek. Armata prințului Leopold al Bavariei a frînt rezistența dușmanului pe întregul front.

În urmărirea rușilor, am ajuns sectorul Sdrvets, mai sus de Korelitsi — precum și sectorul Sczare, la nord-vest de Krașin. Mai departe la sud au avut loc lupte cu ariergarde dușmane. 100 prizonieri și 3 mitralieze au căzut în mâinele noastre.

Armata lui Mackensen, în fața unui atac de împrejurare la nord-est și est de Logischin și-a retras dezașamentele avansate, îndărătul canalului Oginski și Iasiolda. Au dus cu sine 2 ofiteri și 100 soldați prizonieri.

În Galiția nici o schimbare.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Activitatea artileriei și aeroplanelor. — Bani sau pace. — Vapoare anglo-franceze scufundate. —

Comunicatul german dela 24 Sept. anunță de pe frontul francez că în cursul zilei anterioare a crescut și mai mult activitatea artileriei și aviatorilor pe întregul front. Un atac întreprins de englezi albi și colorați la sud de canalul La Bassée s'a prăbușit în focul artileriei germane. Pe coasta a fost doborât un aeroplan englez, aviatorul a fost prins.

— Din Haaga vine știrea că ministrul de finanțe rus Bark care a sosit la Londra, a pus un adevărat ultimatum guvernului englez. Căci a declarat că în cazul când Anglia nu plătește cupoanele rusești ale creditelor Rusiei precum și comenzile de război, Rusia nu va fi în stare să mai continue războiul.

— Vaporul englez »Grovingen« a fost aruncat în aer. Vaporul englez »Chancellor« a fost scufundat de un submarin german.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Tot lupte la granița italiană — pentru stăpânirea trecătorilor și înălțimilor. —

După patru luni de război italo-austro-ungar — luptele continuă să se desfășure pe acest front, de a lungul frontierelor. Cadrul luptelor din luna Maiu, a rămas același și în luna Septembrie. Toate atacurile italiene în Tirol și în Carintia țin-tesc să ocupe înălțimele și trecătorile dela graniță. Acelaș scop au și luptele semnalate în raportul lui Höfer de Vineri 24 Septembrie:

— Pe frontul de vest tirolez, tirai-

Iorii noștri au gonit pe alpinii dușmani dela înălțimea Albiolo, la nord de trecătoarea Tonale. Pe platoul Folgaria, a fost respins un atac al câtorva companii pe Duror, la nord-vest de Coston. Vre-o mie de italieni, cari s'au pus în mișcare pe panta de răsărit a muntelui Piano, contra pozițiilor noastre — au fost siliți să se retragă prin focul nostru de artilerie.

În regiunea Carintiei, a eșuat un atac italian pe înălțimea Cellon, la est de pasul Plöcken. Pe frontul tinutului de pe coastă s'au produs numai lupte de artilerie. Situația generală e neschimbată.

LA SUD

Consiliul de coroană sîrb

Prim ministrul sîrb, Pašići cu membrii cabinetului au plecat la Kragujevac unde trebuia să aibă loc un consiliu de coroană, sub președinția prințului Alexandru. Cu o zi înainte reprezentanții Ententei au conferat cu prim ministrul sîrb, căruia i-au făcut o propunere urgentă, dela care ei așteaptă o întorsătură a situației critice în Balcani pentru Ententa. Propunerea aceasta, Pašići a spus că o va comunica Consiliului de coroană. După acest consiliu Pašići va pleca la localitatea balneară Topolo, unde se află regele Petru al Serbiei.

Cu cine va merge Grecia?

„Patriș”, cel mai important ziar venizelist, scrie:

»Cu care grup de puteri să ne aliem? — Cu înțelegerea, sau cu alianța?»

Prima datorie a noastră e, ca să ne asigurăm integritatea Patriei.

Deci, mai curând, ori mai târziu, noi vom trece de partea celui, care ne va garanta toate revendicările noastre, dându-ne posibilitatea, ca de pe urma acestui război, să fim cu toții uniți în aceleași hotărâri. Alt lucru nu dorim.»

Scopul mobilizării bulgare

Ziarul italian »Secolo« afirmă că o personalitate dela ambasadă bulgară din Roma a declarat că mobilizarea în Bulgaria, are de scop ocuparea Macedoniei până la Monastir. Serbia nu-i dispusă la concesiuni, așa că un acord e exclus.

Deși mobilizarea Bulgariei precizează atitudinea acestui stat, totuși au avut erii noi tratative între reprezentanții Ententei și prim ministrul bulgar. Raporturile diplomatice nu s'întrerupte încă cu nici o putere. Reprezentantul Serbiei a rămas încă la Sofia, deși se așteaptă rechemarea sa.

Biroul presei oficios din Sofia publică un comunicat, după care intrarea Bulgariei în faza neutralității armate — după părerile cercurilor guvernamentale — este motivată de schimbarea produsă în situația politică și militară în Balcani.

Bulgaria nu are intențiuni agresive, este însă ferm decisă să-și apere cu arma la picior drepturile și independența ei

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— Un vapor francez scufundat de un submarin german la Creta. — Franța e îngrijată de luptele dela Dardanele.

— Noua fabrică de munițiuni la Constantinopol. —

Ziarele franceze anunță că un submarin german a scufundat lângă insula Creta un vapor francez care avea pe bord trupe de rezervă. Cea mai mare parte din aceste trupe au fost salvate.

— Ziarul parizian »Humanite« e surprinsă de șovăia trupelor anglo-franceze la Dardanele. E primejdia că armatele puterilor centrale vor ajunge mai curând la Constantinopol, decât aliații.

Din sfera oficioasă otomană se anunță că Germania nici nu se gândește la o acțiune de ajutorare la Dardanele, căci Turcii sînt destul de puternici pentru a isprăvi cu dușmanii lor.

— Din Atena se anunță că la Constantinopol s'au înființat trei noi fabrici de munițiuni sub conducerea inginerilor germani, în care sînt o mie de muncitori.

Știrile zilei

Un consiliu de ministri ungar, ib

s'au ținut ieri Vineri, în palatul ministrului prezidiu sub președinția contelui Tisza. La ordinea zilei au fost chestiuni de politică internă și externă. Protocolul l'a redactat consilierul ministerial Alfred von Drasche-Lazar.

Cetățeni de onoare ai orașului Sibiu

au fost proclamați în ședința ultimă a consiliului comunal din Sibiu, generalul Arthur Arz, sas, originar din Sibiu, generalul Hermann Kövess, în timp de pace comandantul corpului 12 ardelenesc și generalul baron Carl Pflanzner-Baltin, a cărui armată se compune iarăși în cea mai mare parte din ardeleni.

Locot. colonelul român Dănilă Popp din nou distins de monarh

»Streffleur's Militärblatt« află că Maj. Sa a distins între alții și pe locot. colonel român a statului major de geniu, Dănilă Popp, cu crucea de cavaler al Ordinului Leopold cu decorație de război.

Escursiunile contelui Czernin

În ziarul guvernului român »Viitorul« găsim următoarea desmințire:

»Epoca« pretinde că Ex. Sa d. conte Czernin, ministrul Austro-Ungariei la București, ar fi făcut la Sinaia excursiuni în acele regiuni muntoase al căror acces este interzis vizitatorilor. Aceasta știre este cu totul fantezistă. Ex. Sa contele Czernin, ca și alți diplomați n'a făcut decât excursiuni permise tuturor celorlalți vizitatori și nimic mai mult.

Ce ne scrie un soldat rănit

Dintr'un spital din Brünn primim următoarele rinduri:

Onorată Redacție!

Dată de mine, cu numele Vasile Bătrîn, care s'a înturnat de pe câmpul de luptă, rănit foarte grav. Un șrapnel mi-a trecut prin spate și a stat în pînțece. M'au operat și acum mulțumesc lui bunul Dumnezeu, că-mi merge mai bine. Am fost rănit, tocmai lângă graniță, când dușmanul a fost respins din Galiția.

Bine-voiți să-mi trimiteți o foaie în Reserve Spital Nr. 1. »Neue Deutsche Technik Brünn.

Salutare Vasile Bătrîn.

Contele Tisza dă în arendă moșia lui dela Geszt

Ziarele budapestene anunță că prim ministrul ungar, contele Tisza fiind atât de absorbit de afacerile statului, — nu mai rămâne timp disponibil pentru afacerile particulare, de aceea s'a decis să a-rendeze domeniile sale din Geszt »Societății pe acțiuni Panonia« pe timp de 20 ani, cu condiția ca toți funcționarii de acolo să se bucure mai departe de beneficiile avute până acum. Contele Tisza își păstrează palatul și parcul dela Geszt.

D. Drumaru atacat și bătut

Citim în »Dimineața« din București:

»Aseară pe la orele 7 jum., mai mulți bandiți au atacat pe d. V. Drumaru în apropiere de locuința d-sale din șoseaua Filantropiei colț cu șoseaua Basarab. Din semiîntuneric s'au repezit mai mulți indivizi cu pietre și bastoane, dintre cari unul avea o piatră învălîtă în batistă cu care l'a lovit în ceafă, iar altul i-a doborît cu o lovitură ochelarii. Ceilalți au început să-l snopească cu bastoanele. Surprins și buimăcit d. Drumaru abia și-a revenit în fire, căutând să scoată revolverul a fost doborît la pămînt. Totuși bătașii au rupt-o la fugă.

D. Drumaru ridicându-se a mai avut putere să intre în casă, unde nu peste mult a sosit și un doctor ardelean, care l'a bandajat la cap și l'a culcat.

N'am să reclam cazul, spunea d. Drumaru cu o dirză ambiție, întrucât voi să-mi păstrez mină liberă pentru a-mi face singur dreptate.

Spune, te rog, gedeniștilor să dea înainte, de oare-ce capul lui Drumaru nu se sparge cu una cu două. Vom îngriji noi de nemți, dacă guvernul să pupă cu ei și îi apără cu poliția.

G. D. N. și G. D. T.

Ziarul »Dreptatea« din București vorbind despre bătaia ce a mîncat-o d. V. Drumaru-Moldovanu, eroul G(ărzii) D(emnității) N(aționale) al cărui creator este și viteazul luptător cu țigănușii vinzător de ziare »vindute«, — spune că acum se impune crearea unei alte asociațiuni: »Garda demnității Transilvănenilor« — după succesele G. D. N.-ului.

»Avem datoria — scrie »Dreptatea« — să nu lăsăm pe ardelenii refugiați în

vârtejul unei acțiuni de patimă. Faceți părinte Lucaci, o gardă pentru apărarea demnității Transilvănenilor, fiindcă e păcat ca atâta suflet și atâta vitejie să se risipească în luptă cu țigănușii pentru a cădea învinsă la colțurile întunecoase unde pândește lașitatea ca să se răzbune.»

Răniții români sînt reu tratați la Lugoj

Din »Reserve Spital Abteilung VII, primim o lungă scrisoare semnată de doi soldați români răniți cari ni se plîng că nu sînt de loc tratați ca răniți, eroi ai războiului, ci ca niște prizonieri. Iată ce ne comunică între altele:

— »Au luat îmbrăcămintea dela noi, în oraș nu ne lasă să ieșim, foi românești nici odată nu căpătăm, cărți de citit nu avem, și nimeni nu vine să ne cerceteze. La biserică nu ne lasă să mergem, și doar la Lugoj sînt destule biserici românești. — Ni s'a urit tot în pat să ședem.

De nouă luni zac în spital. Am căpătat rană grea la mână, la 8 Decembrie, luptând în Serbia, și de patru ori am fost operat. Acum de curând și în spitalul din Brașov.

La Brașov am căpătat foi românești de citit, și cărți, puteam merge și prin oraș — numai aici în Lugoj nu avem, deși e oraș în mare parte locuit de români. În oraș străine tot aveam ceva de citit românește. Și aici în Lugoj, unde sînt domni tot de români — nu se prețuiește nimeni. Vă rog să publicați acestea în foaie, ca să vadă lumea, cum stăm noi aici în fruntea Bănățului.»

Cu stimă Ioan Goloșie, pascut în comuna Ohabaforgacs, în comit. Timișoară, — acum în k. u. k. Reserve Spital, VII. Abteilung, Lugoj.

Ceia ce ne scrie fratele Goloșie — vădește că în spitalul acela trebuie să fie un mic funcționaraș care și face de cap, domnind ca un satrap — desigur fără știința și aprobarea autorităților superioare din Lugoj.

Atragem atențiunea d-lui dr. Valeriu Branisce, directorul ziarului »Drapelul« din Lugoj, asupra acestei plîngeri, și cum știm că d. dr. Branisce se bucură de o mare autoritate și influență la Lugoj — desigur că prin intervențiunea d-sale — se va pune capăt reului tratament al bravilor noștri eroi, internați acum în spitalele din Lugoj.

Rezultatul noului împrumut de război în Germania

Al treilea împrumut de război german, care a fost încheiat Joi — a întrecut toate așteptările, căci a atins cifra de 12 miliarde și 30 milioane mărci. Cum primul împrumut de război, în Septembrie 1914 a fost de 4 jum. miliarde, al doilea împrumut în Martie 1915 de 9 jum. miliarde — reiesă că al treilea împrumut german a dat cel mai strălucit rezultat — și în total poporul german a pus la dispoziția statului 25 jumătate miliarde mărci pentru trebuințele războiului. Prin realizarea acestui împrumut — sînt acoperite cheltuielile Germaniei pentru război până în primavara anului 1916. Împăratul Wilhelm aflând de acest succes a telegrafiat ministrului de finanțe german și

Helfferrich, că rezultatul acesta favorabil al împrumutului egalează cu victoriile strălucite de pe câmpul de luptă, cari însă n'a reclamat jertfe de sînge.

Moartea lui Durnowo

Fostul ministru de interne al Rusiei, unul din conducătorii reacțiunii rusești a încetat din viață la Petersburg.

Răvaș din Bistrița

— După un an dela invaziunea rușilor în Maramureș și comitatul Bistrița. — Destituirea funcționarilor superiori cari au provocat panica în populație. — Colportorii de știri alarmante în Bistrița. —

Bistrița, 23 Sept. — La 6 Octombrie se va împlini un an de când în orașul nostru Bistrița a fost o mare panică. Jumătate din locuitorii Bistriței au alergat la gară spre a se refugia în alte locuri de frica cazacilor. Panica și consternația s'au produs din cauza că o patrulă de cazaci s'au rătăcit din Maramureș pe teritoriul comitatului Bistrița-Năsăud.

Jandarmii noștri și pretorele din Năsăud au telegrafiat că rușii pornesc spre Bistrița. În urma acestei telegramme comitele suprem în înțelegere cu primarul orașului Bistrița au publicat, că cine voia să se refugieze din oraș, trenul stă la dispoziția publicului. Deși a fost zi de țîrg la 10 ore a. m. toate prăvăliile au fost închise, țîrgoveții cari au putut și-au încărcat marfă pe care, iar cei mai mulți și-au lăsat zarzavaturile în piața mare, nevândute, și au plecat acasă spre a căuta alt refugiu. Curând gara a fost asediată de 5—6000 oameni și multe dame chiar din elita Bistriței, le-am văzut urcate în vagoane de vite cu câte 2—3 copii lângă ele. Cei cari n'au încăput în tren au stat toată ziua și noapte în frig și ploaie în gară până ce au putut pleca la Reghinul săsesc și Deș.

Tot în aceasta zi au fost duși și răniții și bolnavii din spitalele militare la Cluj și Deș iar garnizoana cu 3—4 mii soldați s'a mutat la Reghin, de unde numai peste o săptămîna s'a întors iar în Bistrița.

Fiindcă autoritățile administrative din comit. Bistrița-Năsăud prin zăpăceala și neorientarea lor au cauzat locuitorilor prin panica răspîndită mari daune, urmarea fu, că comitele suprem al Bistriței a fost silit să se retragă în pensiuine, iar subalternii lui au fost puși sub cercetare disciplinară.

La 13 Sept. un agent comercial a adus o foaie ungurească din Cluj în care a fost reproducă o declarație din foaia »Epoca«, cum că România a pactat cu Ententa contra noastră. Fiindcă această foaie maghiară în mod tendențios a fost expusă în vitrina unei prăvălii la vederea publicului — senzația a fost atât de mare, încît poliția s'a văzut silită să confiscă foaia, și se spuie publicului că nu e nici un pericol.

Ar fi de dorit ca foile noastre românești să calmeze publicul, iar cei ce răspîndesc știri alarmante să fie trași la răspundere, după cum merită.

G. R. condreanu.

Luni 27 Septembrie fiind sărbătoare gr. ort. (Înălțarea Sf. Cruci) ziarul nostru nu va apare decât Marți seară la orele obicinuite.

Ultima oră

Nouile evenimente politice din România

București, 25 Sept. — Regele Ferdinand a primit ieri în audiență pe foștii miniștri Filipescu și Take Ionescu. Ambii bărbați politici s'au prezentat decădută înaintea regelui.

— În cercurile politice de aici se comentează mult știrea publicată de »Fremdenblatt« din Viena cum că în cercurile politice italiene se vorbește despre o convenție între România și Grecia, după care Grecia va sta neutrală chiar și în cazul când va izbucni un războiu între Bulgaria și Serbia.

— Legătura telefonică între Bulgaria și România a fost întreruptă.

Pașici prevestește marile dificultăți ale ofensivei contra Serbiei

Geneva, 25 Sept. — »Petit Parizien« publică un interviu cu prim ministrul sîrb Pașici, care a declarat: Serbia și-a făcut întreaga datorie față de Ententa atât pe câmpul de luptă, cât și pe terenul diplomatic, unde a împlinit dorința împătritei înțelegeri ca să facă concesii, pentru ca Bulgaria să intre în alianța balcanică. Un lucru e sigur că statele balcanice protestează contra atacului puterilor centrale împotriva Serbiei, — care vrea să ajungă pe calea asta în ajutorul Turciei. Dacă ar încerca să ne atace, pot să afirm că nu există nici o putere în stare să treacă Dunărea, pentru că pe acest front avem cele mai mari întărituri, iar aviatorii francezi ne fac servicii nespuse de mari. Armata sârbească e acum ca reținută, dispune de munițiuni, iar trecerea în țara sârbească peste munți este tot atât de grea ca și asediul unei cetăți. O armată de 450 mii oameni se cere pentru o asemenea operațiune. Și de unde să și ia germanii forțe atât de considerabile — se întreabă bătrînul prim ministru sîrb Pașici.

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.

Tip. »Poporul Român«, Budapesta, Ilka-utca nr. 35

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele — »Cucu« și »Foaia Ilustrată« — pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Harta (mapa) războiului.

La administrația ziarului nostru se află de vînzare următoarele hărți:

Harta mare a Europei, mărimea 140/220 cm. în 5 colori — cor. 2.50
Aceiași hartă, mărimea 77+100 — cor. 1.50
Harta războiului turco-rus — cor. 1.50.
Harta războiului mondial mărimea mea 56+81 — cor. 1.20
Pentru espedarea franco să se alatureze la fie-care comandă 10 fileri.